

שטראוס ניצלה את המשבר להרחבת הייצור בחו"ל

השבתת מפעל הממתקים עלית בעקבות הסלמונלה זירזה את ההחלטה של שטראוס להרחיב את פעילות השוקולד באמצעות יבוא ולהעביר למפעל בחו"ל את מסטיקי "מאסט". בכך היא מיישרת קו עם המגמה של יצרניות מזון אחרות המחסלות את הייצור בארץ

נורית קדוש 29.09.22, 06:00 כלכליסט

שכר עבודה גבוה, עצירת הייצור בשבת ורגולציה מכבידה, כל אלה מבריחים מישראל את פעילות הייצור, וכעת מגיע [תורה של שטראוס לפעול בכיוון הזה](#). השבתת מפעל הממתקים עלית בעקבות הזיהום ב**חידק הסלמונלה** היא הזדמנות טובה מבחינת שטראוס ליישם את תוכניתה האסטרטגית להתמקד בתחום השוקולד, ובו למקד את פעילות הייצור.

כמו כן היא תעביר למפעל בחו"ל את ייצור המסטיקים תחת מותג מאסט. [עם החזרה ההדרגתית לייצור](#), תחדל לחלוטין לייצר עוגות, בסקוויטים וסוכריות טופי.

"אפשר להבין את הצעד של שטראוס שקוראת את המפה", אומר תעשיין מזון בשיחה עם "כלכליסט". "המדינה אומרת לנו בכל דרך: תעברו ליבוא. הרי מה משמעות המדיניות שתיכנס לתוקף ב־2023 עם רפורמת היבוא? שאפשר להביא בקלות את כל מה שמיוצר באירופה, כי הדגש הוא על יוקר מחירי המזון, ולא על חשיבות התעשייה הישראלית".

העברת ייצור המסטיקים מהמפעל בנוף הגליל לחו"ל אינה צעד ראשון של שטראוס, שבשנים האחרונות משווקת לא מעט מוצרים המיובאים על ידה מחו"ל: אייס קפה של מותג יטבתה מהערבה מגיע מאוסטריה; מילקי קייק, שמבוסס על המותג הישראלי, מיובא מאיטליה; חטיפים שונים של כיף כף, שנולד כתואם למותג הבינלאומי קיט קט, מגיעים מטורקיה; וחלק מהמגוון של "בפלות", שמקורן במפעל בנוף הגליל, מיובא מיוון.

בשטראוס ראו בכך בתחילה כלי נוח ליצירת חדשנות ללא סיכון: מייבאים מוצר כמו מילקי קייק ואם הוא מצליח, אפשר לשקול להקים עבורו בעתיד קו ייצור מקומי. בשנת 2018 מסרה שטראוס ל"כלכליסט" כי היקף מכירות המוצרים המיובאים עומד על כ־140 מיליון שקל בשנה, ושיעורו מכלל מכירותיה בישראל עומד על 4%. מאז הגדילה החברה את מגוון המוצרים המיובאים, ואף זכתה בזיכיון ליבוא מותג תחליפי החלב אלפרו, עד שתקים מפעל לייצור מקומי של מוצרי המותג. זיכיון נוסף שקיבלה הוא לממרחי החמאה והגבינות של ארלה, שיחד עם תחליפי החלב הגדילו משמעותית את היקף פעילות היבוא. אלא שבשטראוס טענו אתמול כי אין בידם באופן מידי את הנתון העדכני שאף אינו מדווח בדו"חותיה השנתיים.

המעבר לייצור בחו"ל מאפשר לחברות להוריד עלויות, כיוון שמפעלי ענק שמייצרים למאות מיליוני צרכנים האירופה נהנים ממסחריות במוצרים ספציפיים ומיעילות גבוהה מאוד. מדובר במפעלים שמייצרים שבעה ימים בשבוע מסביב לשעון, ומחזיקים ביתרון על המפעלים המקומיים שמפסיקים את הייצור בשבת ובחג, וכן מעצם הייצור בכמויות ענק למאות מיליוני צרכנים, לעומת קו מקומי שמייצר לכמות מוגבלת של 10 מיליון צרכנים.

"המסר של המדינה בשנים האחרונות אלינו כתעשיינים הוא: 'אם אתה יכול לייבא במחיר נמוך יותר את מה שאתה מייצר כאן, אל תהסס', וזה הופך למגמה", אומר אותו תעשיין

המוטרד מההשלכות העתידיות. "לטווח הקצר זה אולי מוריד מחירים, אבל כשמדינות ענק נערכות עם מקורות ייצור וחוסמות את היצוא שלו, הן לא עושות את זה במקרה. כשתגיע מגפה או טילים או משבר מזון עולמי, לא יהיה לנו מענה לשוק הישראלי".

בעוד אסם נרכשה על ידי נסטלה ותלמה על ידי קונצרן יוניליוור, התגאתה שטראוס בהיותה תעשייה ישראלית לחלוטין. לפני שבע שנים, בסמוך למכירת תנובה לברייט פוד הסינית, גדי לסין, אז מנכ"ל קבוצת שטראוס, תקף את מתחריו בכנס מזון ואמר: "מכירה של חברה ישראלית לבעלות זרה מהווה איום אסטרטגי על ישראל. פעם היתה תלמה והיום יש יוניליוור, פעם היתה אסם והיום נסטלה היא הבעלים, ועכשיו תנובה עברה לבעלות הסינים. זה עצוב מאוד".

אלא שאף [שטראוס נותרה בבעלות ישראלית](#), וליבת פעילותה מתקיימת בישראל, קשה שלא להבחין בהתרחבות פעילות היבוא, בעיקר כשהיא באה על חשבון ייצור מקומי.